

BORGMÄSTARAVTALET FÖR KLIMAT OCH ENERGI

Oavsett storleken på våra städer och kommuner och var de än ligger i världen, delar vi borgmästare som skriver under detta avtal en vision om en hållbar framtid. Denna gemensamma vision vägleder oss i vårt arbete för att möta de utmaningar vi står inför: att begränsa klimatförändringarna, att anpassa oss till de klimatförändringar som ändå uppstår och att skapa en hållbar energiförsörjning. Tillsammans är vi redo att vidta konkreta och långsiktiga åtgärder för att skapa en miljömässigt, socialt och ekonomiskt stabil tillvaro för nuvarande och framtida generationer. Det är vårt gemensamma ansvar att arbeta för att våra olika geografiska områden ska bli mer hållbara, attraktiva, beboeliga, klimattåliga och energieffektiva.

VI BORGMÄSTARE ÄR ÖVERENS OM FÖLJANDE:

Vår värld är redan i dag utsatt för klimatförändringar och detta är en av de största globala utmaningarna i vår tid. För att klara denna utmaning krävs omedelbara åtgärder och samarbete mellan lokala, regionala och nationella myndigheter från hela världen.

Lokala myndigheter spelar en mycket viktig roll för energiomställningen och kampen mot klimatförändringar på den nivå som ligger närmast medborgarna. De lokala myndigheterna delar ansvaret för klimatarbetet med de regionala och nationella myndigheterna och är villiga att agera, utan att kräva att andra parter ska agera först. Dessutom står de lokala och regionala myndigheterna – oavsett geografisk plats och socioekonomisk situation – i frontlinjen för att minska sina områdens sårbarhet för klimatförändringarnas olika effekter. Även om insatser för att minska utsläppen redan är på gång, och stort fokus ligger på att begränsa klimatförändringarna, kommer anpassning till de klimatförändringar som ändå uppstår att vara ett nödvändigt och oundgängligt komplement.

Insatser för att begränsa klimatförändringarna och satsningar på klimatanpassning kan på många sätt gynna miljön, samhället och ekonomin. Tillsammans öppnar de nya möjligheter för en hållbar lokal utveckling. Det kan handla om att bygga inkluderande, klimattåliga och energieffektiva samhällen, att höja människors livskvalitet, att stimulera investeringar och nya idéer, att sätta fart på den lokala ekonomin och skapa jobb och att öka de olika berörda parternas engagemang och samarbete.

Lokala lösningar på energi- och klimatutmaningarna hjälper till att ge medborgarna en trygg, hållbar och konkurrenskraftig energiförsörjning till ett rimligt pris och bidrar på så sätt till att minska energiberoendet och att skydda sårbara konsumenter.

VI BORGMÄSTARE HAR EN GEMENSAM VISION FÖR ÅR 2050, DÄR FÖLJANDE PUNKTER INGÅR:

- Våra områden ska ha låga koldioxidutsläpp, som bidrar till att med marginal hålla den genomsnittliga globala uppvärmningen inom 2 °C jämfört med de förindustriella nivåerna – detta i linje med det internationella klimatavtal som nåddes vid klimatmötet i Paris i december 2015 (COP 21).
- Våra områden ska bli mer klimattåliga och förberedda för de oundvikliga negativa följderna av klimatförändringarna.
- Alla människor ska ha tillgång till tillförlitlig och hållbar energi till ett rimligt pris. Detta förbättrar livskvaliteten och ger en tryggare energiförsörjning.

FÖR ATT UPPNÅ DENNA VISION GÖR VI BORGMÄSTARE FÖLJANDE ÅTAGANDEN:

- Vi ska minska utsläppen av koldioxid (och eventuellt andra växthusgaser) i våra städers och kommuners områden med **minst 40 procent till år 2030**, framför allt genom förbättrad energieffektivitet och ökad användning av förnybara energikällor.
- Vi ska öka vår klimattålighet genom att anpassa oss efter klimatförändringarnas följder.
- Vi ska dela vår vision, våra resultat, vår erfarenhet och vår kunskap med andra lokala och regionala myndigheter inom och utanför EU. Detta ska ske genom direkt samarbete och kunskapsutbyte inom ramarna för det globala borgmästaravtalet.

För att omvandla våra lokala myndigheters åtaganden till praktisk handling, kommer vi att följa den färdplan med olika steg som presenteras i bilaga I. I detta arbete ingår att ta fram en åtgärdsplan för hållbar energi och hållbart klimat och att regelbundet följa de framsteg som görs.

FÖR ATT VI SKA KUNNA UPPFYLLA VÅRA ÅTAGANDEN KRÄVS FÖLJANDE:

- Starkt politiskt ledarskap.
- Framtagning av ambitiösa och långsiktiga mål som sträcker sig längre än de politiska uppdragen.
- Samordning mellan åtgärder för att begränsa klimatförändringarna och åtgärder för klimatanpassning, genom mobilisering av alla berörda kommunala verksamhetsområden.
- En bred helhetssyn på arbetet, med välfungerande samarbete mellan olika sektorer.

- Tilldelning av tillräckliga tekniska, ekonomiska och personmässiga resurser för arbetet.
- Involvering av alla berörda parter inom våra områden.
- Ökat medborgarinflytande – då våra medborgare är viktiga energikonsumenter och "prosumenter" och ingår i ett efterfrågestyrt energisystem.
- Snabbt agerande, framför allt genom flexibla "no regret"-åtgärder.
- Införande av smarta lösningar som kan hantera energiomställningens utmaningar när det gäller teknik och samhälle.
  - Regelbundna justeringar av våra åtgärder, utifrån vad som kommer fram genom vår övervakning och våra utvärderingar.
  - Ett både horisontellt och vertikalt samarbete mellan lokala myndigheter och med alla andra myndighetsnivåer.

VI BORGMÄSTARE VÄLKOMNAR FÖLJANDE INITIATIV OCH STÖD:

- EU-kommissionens initiativ att föra in åtgärder för begränsning och anpassning – två avgörande delar i kampen mot klimatförändringar – under denna gemensamma och övergripande satsning. Detta förstärker ytterligare synergieffekterna med annan relevant EU-politik och andra relevanta EU-initiativ.
- EU-kommissionens stöd för en utvidgning av borgmästaravtalet till andra delar av världen genom det globala borgmästaravtalet.
- Det stöd som Regionkommittén, som är den institutionella rösten för EU:s lokala och regionala myndigheter, ger till borgmästaravtalet och dess mål.
- Det stöd som medlemsstater, regioner, provinser, "mentorstäder" och andra institutionella strukturer ger till lokala myndigheter, så att dessa kan uppfylla de åtaganden om begränsning och anpassning som anges i borgmästaravtalet.

VI BORGMÄSTARE UPPMANAR TILL FÖLJANDE ÅTGÄRDER:

– VI UPPMANAR ANDRA LOKALA MYNDIGHETER ATT

- gå med som avtalsparter i borgmästaravtalet,

- dela kunskap och bra idéer och delta i kapacitetsuppbyggande verksamhet inom ramarna för borgmästaravtalet.

– **VI UPPMANAR REGIONALA MYNDIGHETER OCH ANDRA MYNDIGHETER UNDER NATIONELL NIVÅ ATT**

- ge oss strategisk vägledning och politiskt, tekniskt och finansiellt stöd i arbetet med att ta fram, genomföra och följa upp våra handlingsplaner och tillhörande åtgärder,
- hjälpa oss att utveckla samarbete och gemensamma arbetssätt, för att få effektivare och mer integrerade åtgärder.

– **VI UPPMANAR NATIONELLA MYNDIGHETER ATT**

- ta sitt ansvar i arbetet med att hantera klimatförändringarna och ge lämpligt politiskt, tekniskt och finansiellt stöd åt framtagningen och genomförandet av våra lokala begränsnings- och anpassningsstrategier,
- involvera oss i framtagningen och genomförandet av de nationella begränsnings- och anpassningsstrategierna,
- se till att det finns tillgång till finansieringsmekanismer som kan stödja lokala klimat- och energiåtgärder,
- uppmärksamma den stora betydelse som våra lokala satsningar har, ta hänsyn till våra behov och vidareförmedla våra åsikter i det europeiska och internationella klimatarbetet.

– **VI UPPMANAR DE EUROPEISKA INSTITUTIONERNA ATT**

- skapa politiska ramar som stödjer genomförandet av lokala klimat- och energistrategier och samarbete mellan städer,
- ge oss lämpligt operativt och tekniskt stöd och marknadsföringsstöd,
- fortsätta att inkludera borgmästaravtalet i relevanta politiska beslut, stödprogram och åtgärder inom EU, och samtidigt involvera oss i förberedande- och genomförandefaserna för dessa,

- fortsätta tillhandahålla finansieringslösningar så att vi kan genomföra våra åtaganden, samt föreslå särskilda projektutvecklingsstöd som hjälper oss att utveckla, erbjuda och dra igång investeringsprogram,
- uppmärksamma vår roll och våra insatser inom arbetet med begränsning av klimatförändringarna och klimatanpassning och dela våra resultat med det internationella samfundet.

– **VI UPPMANAR ANDRA BERÖRDA PARTER¹ ATT**

- mobilisera och dela med sig av expertis, know-how, teknik och finansiella resurser som kompletterar och stärker våra lokala satsningar, ökar kapacitetsuppbyggandet, främjar innovationer och får fart på investeringarna,
- inta en aktiv roll i energiomställningen och stödja oss genom att engagera sig i åtgärder på samhällsnivå.

¹

Till exempel den privata sektorn, finansinstitut, civilsamhället, forskarsamhället och den akademiska världen.

BILAGA I

BORGMÄSTARAVTALETS STEG-FÖR-STEG-PROCESS OCH VÄGLEDANDE PRINCIPER

EN GEMENSAM FÄRDPLAN FÖR EN DELAD VISION:

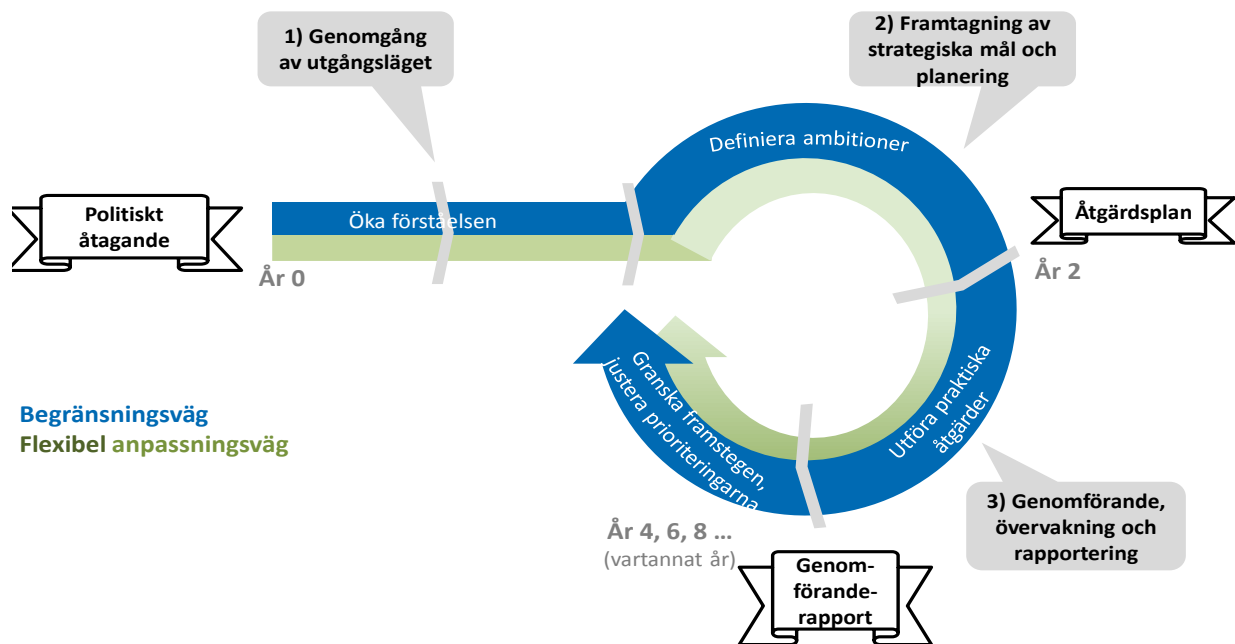
Avtalsparterna som har skrivit under borgmästaravtalet förbinder sig att följa ett antal steg för att klara sina begränsnings- och anpassningsmål:

STEG/PELARE	BEGRÄNSNING	ANPASSNING
1) Förberedelse och genomgång av utgångsläget	Förbereda en grundläggande utsläppsinventering .	Förbereda en risk- och sårbarhetsbedömning i samband med klimatförändringar .
2) Framtagning av strategiska mål och planering	Lämna in en åtgärdsplan för hållbar energi och hållbart klimat (SECAP) och inkludera frågor om begränsning och anpassning* i relevanta politiska beslut, strategier och planer_ <u>inom två år efter kommunfullmäktiges beslut.</u>	
3) Genomförande, övervakning och rapportering	Rapportera framsteg <u>vartannat år efter inlämnandet av åtgärdsplanen för hållbar energi och hållbart klimat (SECAP)</u> via initiativets plattform.	

* Anpassningsstrategin bör ingå i åtgärdsplanen för hållbar energi och hållbart klimat och/eller tas fram och inkluderas i ett eller flera separata dokument. Avtalsparterna väljer själva vilket format de föredrar – se avsnittet om ”anpassningsvägen” nedan.

Under de första två åren ska grundragen för planen tas fram. Fokus ska ligga på att bedöma den rådande situationen (de viktigaste utsläppskällorna och vilka möjligheter det finns att minska dem, liksom de främsta riskerna och sårbarheterna i samband med klimatförändringar och de aktuella och framtida utmaningar som är kopplade till dem) och att identifiera prioriterade begränsnings- och anpassningsåtgärder och lättuppnåeliga vinster. Andra fokusområden är att stärka samhällets engagemang och att mobilisera de resurser och kapaciteter som krävs för att vidta nödvändiga åtgärder. De efterföljande åren ägnas åt att förstärka och utvidga de åtgärder och projekt som inletts för att snabba på förändringsarbetet.

FLEXIBLA VÄGAR SOM KAN ANPASSAS EFTER DEN LOKALA VERKLIGHETEN:

Borgmästaravtalet ger en ram att agera från som hjälper lokala myndigheter att omvandla sina begränsnings- och anpassningsambitioner till verklighet, samtidigt som hänsyn tas till olikheter i de konkreta fallen. De städer och kommuner som har undertecknat avtalet har flexibilitet att välja den väg som passar bäst för dem när de ska genomföra sina lokala åtgärder. Även om prioriteringarna kan variera, uppmuntras dock de lokala myndigheterna att vidta sina åtgärder på ett integrerat sätt och med helhetssyn.

– Begränsningsvägen

Avtalsparterna har en viss flexibilitet när det gäller begränsningsvägen – särskilt i fråga om utsläppsinventeringen (t.ex. basår, sektorer som ska prioriteras, utsläppsfaktorer som ska användas för beräkningen, utsläppsenhet som används vid rapportering² etc.).

– Anpassningsvägen

Anpassningsvägen hålls tillräckligt flexibel för att göra det möjligt att integrera ny kunskap och nya upptäckter och hantera förändrade förhållanden och förmågor hos avtalsparterna. En risk- och sårbarhetsbedömning i samband med klimatförändringar måste utföras inom den överenskomna tidsramen på två år. Resultaten från denna bedömning används sedan för att avgöra hur stadens eller kommunens område ska göras mer klimattåligt. Anpassningsstrategin, som bör integreras i åtgärdsplanen för hållbar energi och hållbart klimat och/eller inkluderas i andra relevanta planeringsdokument, kan därefter utökas och justeras över tid. "No regret"-åtgärder bör övervägas i första hand och dessa kan sedan kompletteras med andra åtgärder allteftersom (till exempel när situationen bedöms på nytt vartannat år under genomgången av åtgärdsplanen). På så sätt kan anpassningarna göras i god tid och till en lägre kostnad.

²

Avtalsparterna kan välja att rapportera sina utsläpp i mängden koldioxid (CO₂) eller mängden koldioxidekvivalenter. I det senare fallet kan hänsyn även tas till utsläpp av andra växthusgaser, framför allt metan (CH₄) och dikväveoxid (N₂O).

EN TROVÄRDIG OCH ÖPPEN RÖRELSE:

- **Politiskt godkännande:** Åtagandet, åtgärdsplanen för hållbar energi och hållbart klimat och andra relevanta planeringsdokument ska godkännas genom en resolution eller ett beslut av kommunfullmäktige. På så sätt garanteras ett säkert och långsiktigt politiskt stöd.
- **Ett robust, konsekvent, öppet och harmoniserat ramverk för sammanställning och rapportering av data:** Borgmästaravtalets arbetsmetoder utgår från olika kommuners, regioners och stadsnätverks erfarenheter och vilar på en sund teknisk och vetenskaplig grund som har utvecklats i samarbete med EU-kommissionen. Gemensamma principer och rapporteringsmallar har tagits fram, som låter avtalsparterna följa, rapportera och offentliggöra sina framsteg på ett strukturerat och systematiskt sätt. Den inlämnade åtgärdsplanen för hållbar energi och hållbart klimat offentliggörs i avtalspartens profil på borgmästaravtalets webbplats. På så sätt garanteras öppenhet, ansvarighet och jämförbarhet i fråga om avtalsparternas lokala klimatåtgärder.
- **Uppmärksamhet och synlighet för de satsningar som görs:** De enskilda och samlade resultat som samlas in via rapporteringsmallarna offentliggörs – på borgmästaravtalets webbplats – för att inspirera till och underlätta idéutbyten och självbedömning. Genom att rapportera data via borgmästaravtalet kan avtalsparterna visa vilken effekt deras åtgärder har i praktiken. Data som sammanställs genom borgmästaravtalets rapporteringssystem ger även viktig återkoppling om lokala åtgärder till nationella, europeiska och internationella beslutsfattare.
- **Utvärdering av de data som rapporteras av avtalsparterna:** Kvalitetskontrollen bidrar till att garantera trovärdigheten och tillförlitligheten för hela borgmästaravtalet.
- **Uteslutning om reglerna inte följs:** Avtalsparterna samtycker till att uteslutas från initiativet – efter att först ha fått ett skriftligt meddelande från borgmästaravtalets sekretariat – om de ovan nämnda dokumenten inte lämnas in (dvs. åtgärdsplanen för hållbar energi och hållbart klimat och genomföranderapporterna) inom de tidsfrister som fastställts. Detta förfarande garanterar öppenhet, tillförlitlighet och rättvisa gentemot övriga avtalsparter som uppfyller sina åtaganden.

BILAGA II

BAKGRUND OCH SAMMANHANG

Borgmästaravtalets avtalsparter åtar sig att följa initiativets regler, med full kännedom om följande:

- FN:s klimatpanel (IPCC) har i sin [femte utvärderingsrapport](#) på nytt bekräftat att klimatförändringarna är en realitet och att mänskliga aktiviteter fortsätter att påverka jordens klimat.
- FN:s klimatpanel har kommit fram till att begränsning och anpassning är kompletterande arbetssätt för att minska de risker som klimatförändringarna innebär på olika lång sikt.
- Nationella regeringar har inom ramarna för FN:s klimatkonvention (UNFCCC) kommit överens om ett gemensamt mål att hålla den genomsnittliga globala uppvärmningen en bra bit under 2 °C, jämfört med de förindustriella nivåerna.
- Nationella regeringar har inom ramarna för FN:s konferens om hållbar utveckling Rio+20 enats om [mål för hållbar utveckling](#). Bland dessa krävs i mål 7 att det internationella samfundet ska *"garantera tillgång till överkomlig, pålitlig, hållbar och förnybar energi för alla"*, i mål 11 att det ska *"skapa hållbara städer och inkluderande, säkra och elastiska boendeområden för människor"* och i mål 13 att det ska *"vidta snabba åtgärder för att motverka klimatförändring och dess effekter"*.
- FN:s initiativ [Hållbar energi för alla](#), som lanserades av FN:s generalsekreterare 2011, syftar till att uppnå följande tre sammankopplade mål till år 2030: *garantera alla tillgång till moderna energitjänster, fördubbla den globala energieffektiviseringens takt och fördubbla andelen förnybar energi i den globala energimixen*.
- EU-kommissionen lanserade borgmästaravtalet (Covenant of Mayors) 2008 och därefter, som en viktig åtgärd inom [EU:s strategi för klimatanpassning](#) (EU-kommissionen, 2013), Mayors Adapt-initiativet 2014 för att engagera och stödja lokala myndigheter i deras arbete för att begränsa klimatförändringarna respektive anpassa sig efter klimatförändringarna.
  - Från första början har borgmästaravtalet betraktats som ett viktigt EU-instrument för att snabba på energiomställningen och ge en tryggare energiförsörjning. Detta märktes bland annat tydligt i [strategin för en energiunion](#) (EU-kommissionen, 2015) och den [europeiska strategin för energitrygghet](#) (EU-kommissionen, 2014).
- EU antog i oktober 2014 [ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030](#), i vilken det fastställs nya klimat- och energimål: utsläppen av växthusgaser på hemmamarknaden ska

minskas med minst 40 %, förnybara källor ska stå för minst 27 % av den använda energin inom EU och det ska göras energibesparingar på minst 27 %.

- EU-kommissionen antog 2011 [färdplanen för ett konkurrenskraftigt utsläppsnålt samhälle 2050](#) som syftar till att minska EU:s utsläpp av växthusgaser med 80–95 % till år 2050, jämfört med 1990 års nivåer – ett initiativ som även välkomnades av Europaparlamentet och Europeiska unionens råd.
- Regionkommittén (ReK) uttrycker sin tydliga avsikt att ge ytterligare stöd till borgmästaravtalet, till exempel genom en särskild plattform inom Regionkommittén och genom andra verktyg, i sitt yttrande om borgmästaravtalets framtid (ENVE-VI/006).

BILAGA III

ORDLISTA

- 🍃 **Klimatanpassning:** Åtgärder som vidtas för att förutse vilka negativa verkningar klimatförändringar kan få, och för att förebygga eller minimera den skada som kan orsakas eller dra nytta av möjligheter som kan uppstå.
- 🍃 **Klimatförändringar:** Alla förändringar av klimatet över tid, oavsett om de beror på naturliga variationer eller är ett resultat av mänskliga aktiviteter.
- 🍃 **Utsläppsinventering:** En kvantifiering av mängden växthusgaser (koldioxid eller koldioxidekvivalenter) som släpps ut till följd av energiförbrukning inom en avtalsparts område under ett visst år. Utsläppsinventeringen gör det möjligt att identifiera de viktigaste utsläppskällorna och deras respektive minskningspotential.
- 🍃 **Begränsning:** Åtgärder som vidtas för att minska mängden växthusgaser som släpps ut i atmosfären.
- 🍃 **Genomföranderapport:** Ett dokument som avtalsparterna i borgmästaravtalet åtar sig att skicka in vartannat år efter inlämnandet av åtgärdsplanen för hållbar energi och hållbart klimat. Rapporten sammanfattar de aktuella resultaten av åtgärdsplanens genomförande och syftet är att följa i vilken grad de uppställda målen nås.
- 🍃 **No regret-alternativ (för klimatanpassning):** Åtgärder som ger omedelbara ekonomiska och miljömässiga fördelar. De lönar sig under alla sannolika klimatscenarier.
- 🍃 **Prosumenter:** Proaktiva konsumenter, det vill säga konsumenter som förutom att förbruka energi även tar ansvar för att producera den.
- 🍃 **Klimattålighet:** Förmågan hos ett socialt eller ekologiskt system att hantera störningar, samtidigt som det behåller samma grundläggande funktionssätt. I detta ingår även en förmåga till anpassning vid påfrestningar och (klimat-) förändringar.
- 🍃 **Risk- och sårbarhetsbedömning:** En analys som fastställer riskers karaktär och omfattning genom att analysera möjliga faror och bedöma sårbarheter som kan innebära ett potentiellt hot mot människor, egendom, människors livsuppehälle och den miljö som människor är beroende av. Bedömningen gör det möjligt att identifiera kritiskt viktiga områden och ger därigenom viktig information för beslutsfattande. Bedömningen kan till exempel ta upp risker kopplade till översvämningar, extrema temperaturer och värmeböljor, torka och vattenbrist, stormar och andra extrema väderhändelser, fler och större skogsbränder, höjning av havsnivån och kusterosion (där så är tillämpligt).
- 🍃 **Risk:** Sannolikheten för skadliga konsekvenser eller förluster i sociala, ekonomiska eller miljömässiga termer (t.ex. av människoliv, hälsa, människors uppehälle, tillgångar och tjänster) som skulle kunna inträffa för en viss grupp av människor eller ett samhälle som har en viss sårbarhet under en specificerad framtida tidsperiod.

- **Åtgärdsplan för hållbar energi och hållbart klimat (SECAP, Sustainable Energy and Climate Action Plan):** Ett viktigt dokument där en avtalspart i borgmästaravtalet i stora drag redogör för hur avtalsparten ska klara av sina åtaganden. I åtgärdsplanen definieras begränsnings- och anpassningsåtgärderna för att uppnå målen, tillsammans med tidsramar och tilldelade ansvarsområden.
- **Sårbarhet:** I vilken mån ett system är känsligt för, och inte klarar av att hantera, negativa följder av klimatförändringar – däribland klimatvariationer och extrema klimatförhållanden (motsatsen till klimattålighet.)